

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Број 78 / март 2019.

ING-PRO

ИЗДВАЈАМО:

legeartis.rs

**Одлагање кривичног гоњења
– критеријуми за примену
опортунитета у пракси**

**Шта доноси Закон о изменама
и допунама Закона о државним
службеницима**

**Исправљање грешака у
решењима у управном поступку**

**Измене и допуне сета
образовних закона**

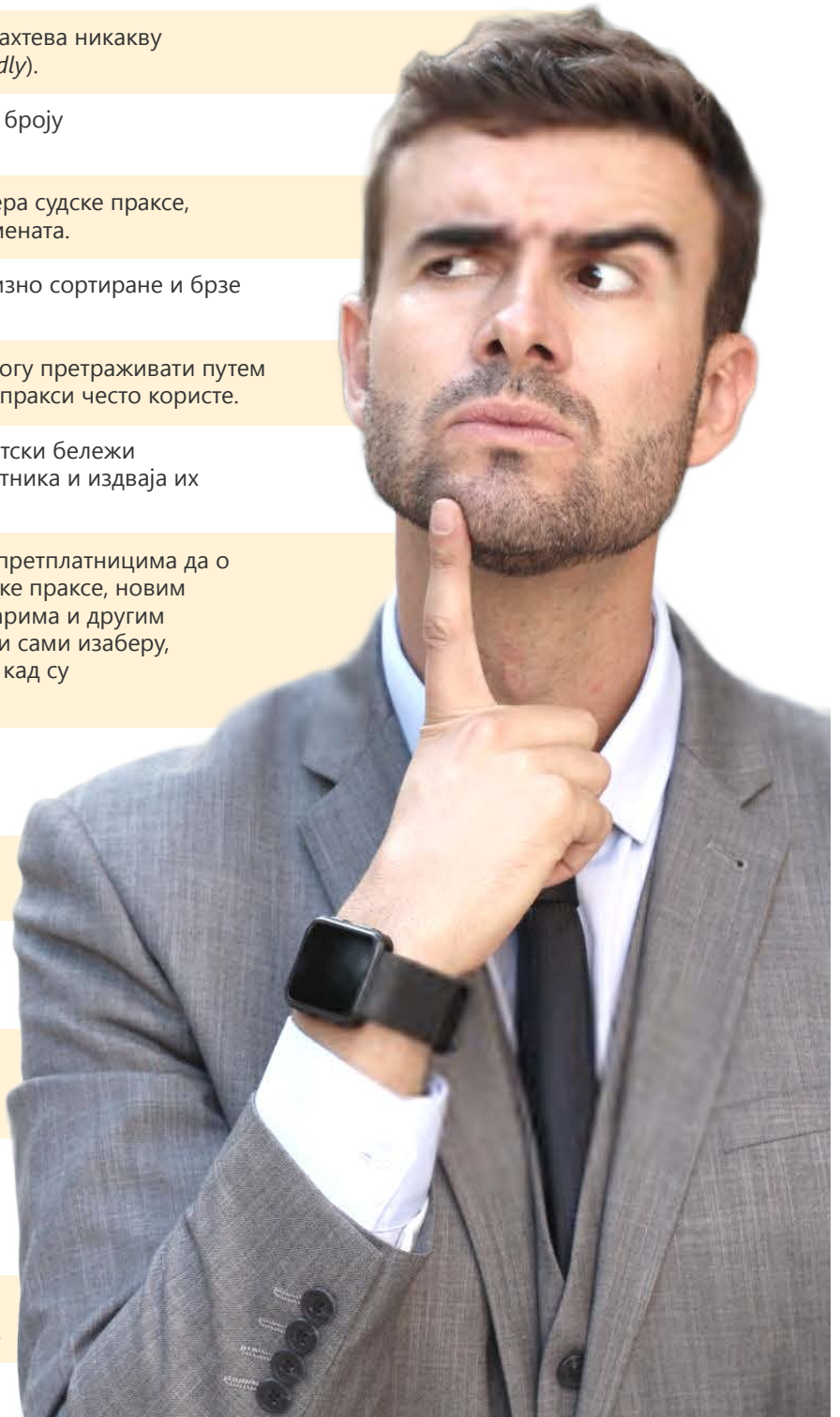
**Овлашћења за расправљање
заоставштине у Републици Србији
и представљање Европске уредбе
о наслеђивању**

**Поступак инспекцијске контроле
примене Закона о јавним набавкама**

Зашто баш **PROPISI.NET**?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, новим примерима судске праксе, новим правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које претплатници сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што се једним кликом могу ископирати текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова добијају већ понуђени резултати.

ISSN 2406-1085

Година VII, број 77, ФЕБРУАР 2019.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Бисерка Живановић

Владимир Саичић

Душан Рајаковић

Жељко Албанезе

Љуба Слијепчевић

Никола Пантелић

Петар Мијатовић

Саво Малешкић

Саша Кулић

Слободанка Келечевић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836-890

факс: +381 11 2836-474

имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]

. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014). - Београд : ИНГ-ПРО, 2014. - (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140 ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани њрејћлајници,

У фебруару су измењени закони у обласћи образовања, иако да у овом броју нудимо њриказ њоменућих новина у овим законима.

Закон о изменама и дојунама Закона о државним службеницима усвојен је крајем њрошле њодине, ња у једном чланку у рубрици **Радно њправо** анализирамо и новине од значаја за рад и њоложај државних службеника. У оквиру ове рубрике насћављамо и анализу односа Закона о зајосленима у јавним службама и Закона о раду, коју смо зајочели у њрошлом броју нашеј часојиса, а давили смо се и условима који њтреба да буду исћуњени да би њослодавац њремесћии зајосленои на радно месћии са њовећаним ризиком.

У њпракси у њјравном њосћујку њримећене су одрећене њрешке у њјравним акћима, које су размоћрене у оквиру рубрике **Ујравно њправо**, њри чему су њонућена и решења како да се наведене њрешке оћклоне.

У рубрици **Јавне нађавке** оћисан је њосћујак инсћекцијске конћироле њримене Закона о јавним нађавкама, уз њримере из њпраксе са којима се сусрећала дућејска инсћекција.

Када је у њићиању рубрика **Грађанско њправо**, њажњу смо њосвећили осћавинском њосћујку код јавних бележника и Евројској уредби о наслећивању.

О инсћићујћу одлаћања кривичној њоњења било је речи у рубрици **Кривично њправо** иако ићии је оћисано како изћледа њућ једној оћорћунићећии у њпракси.

Поред наведених, ићу су и дрући врло акћуелни ићексћиови у рубрици **Унакрсни њоћлед**, **Радно њправо** и **Привредно њправо**, као и наше сћиалне рубрике **Инфо-њравник**, **Порћиал чићиалаца**, **Календар акаћиа** и **Реисћиар њројиса донећих измећу два броја**.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* – ПРОПИСИ У ПРАКСИ отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:

- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

- 4 Однос Закона о запосленима у јавним службама и Закона о раду – други део
- 12 Шта доноси Закон о изменама и допунама Закона о државним службеницима
- 18 Премештај запосленог на радно место са повећаним ризиком

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

- 26 Поступак инспекцијске контроле примене Закона о јавним набавкама

УПРАВНО ПРАВО

- 33 Исправљање грешака у решењима у управном поступку

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 36 Накнада трошкова поступка – судска пракса привредних судова

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 41 Овлашћења за расправљање заоставштине у Републици Србији и представљање Европске уредбе о наслеђивању

КРИВИЧНО ПРАВО

- 50 Одлагање кривичног гоњења – критеријуми за примену опортунитета у пракси

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 54 Измене и допуне сета образовних закона
- 65 Специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника
- 71 Проблеми са применом Одлуке о комуналном реду Града Београда у вези са санкционисањем правних лица као власника возила

РУБРИКЕ

- 76 Инфо-правник... између два броја...
- 79 Портал читалаца
- 89 Календар важења правних аката
- 90 Преглед прописа донетих између два броја

Однос Закона о запосленима у јавним службама и Закона о раду – други део

У овом тексту, чији је први део објављен у прошлом броју нашег часописа, настављена је анализа одредаба Закона о запосленима у јавним службама и његовог односа према Закону о раду, при чему је у овом делу акценат стављен на основе престанка радног односа запослених у јавним службама.

Бисерка Живановић,
судија Врховног касационог суда

Престанак радног односа

Одредбама чланова од 136. до 174. Закона о запосленима у јавним службама (у даљем тексту: Закон) уређени су основи престанка радног односа запослених у овим радним срединама. Наведене одредбе садрже решења која се односе на основе раскида радно-функционалне везе са одређеним новинама у односу на одговарајуће одредбе Закона о раду. Према наведеним одредбама Закона, основи престанка су следећи:

- Престанак радног односа споразумом који је прописан одредбом члана 136. Закона остварује се у складу са законом којим се уређује област рада. То значи да би у вези са овим основом престанка меродавна била одредба члана 177. став 2. Закона о раду, која прописује обавезу послодавца да пре потписивања споразума запосленог писменим путем обавести о последицама до којих долази у остваривању права у случају незапослености.¹ До примене става 1. овог члана Закона о раду неће доћи јер став 1. члана 136. Закона прописује да *послодавац и запослени могу да закључе писмени споразум о престанку радног односа у складу са законом којим се уређује област рада, којим се одређује и дан када престаје радни однос*. Дакле, у том случају, у

погледу форме у којој се остварује престанак радног односа по споразуму делује правило *lex specialis derogat legi generali*.

Према ставу 2. члана 136. овог закона, престанак радног односа на основу споразума послодавца и запосленог не односи се на директора.

Запосленом по сили закона престаје радни однос у случајевима:

- када запослени наврши 65 година живота ако има најмање 15 година стажа осигурања (навршење радног века), односно навршењем година живота и стажа осигурања у складу са одредбама закона којим се уређује рад јавне службе;
- ако запослени не положи посебан стручни испит који је услов за рад на радном месту – истеком последњег дана рока у којем је запослени, према условима утврђеним законом којим се уређује рад јавне службе, дужан да положи стручни испит;
- истеком последњег дана мандата директора који није именован из реда запослених у тој јавној служби.

У овом последњем случају орган управљања јавне службе доноси решење о престанку радног односа директора по сили закона и доставља га надлежном органу ради доношења решења о престанку обављања дужности. Ово решење је декларативно с обзиром на начин престанка радног односа.

Новина у овом закону, у односу на решење из одредбе члана 176. став 1. тачка 2. Закона о раду, огледа се у томе што је према овом закону изостала могућност да се запосленом

је систем плата у јавном сектору, у складу са овим законом. Основ, поред Закона, чини и општи акт у складу са Законом.

Лица која су ангажована ван радног односа у јавној служби могу да остваре право на новчану накнаду за свој рад у складу са Законом.

Рокови за исплату плате прописани су одредбом члана 104. Закона, на исти начин као и чланом 104. Закона о раду, са могућношћу да се ближи рокови исплате плате утврђују општим актом.

Право на минималну зараду и у јавним службама уређује се у складу са законом који уређује област рада, док се обрачун и исплата основне месечне зараде уређују у складу са Законом о систему плата у јавном сектору (члан 107. Закона).¹⁴ Ближа мерила за примену критеријума за сврставање радних места у платне групе и платне разреде дефинисана су чланом 109. Закона.¹⁵

Почетним коефицијентом радног места изражава се вредност свих захтева за обављање послова тог радног места, при чему се наведени коефицијент одређује запосленом при заснивању радног односа.

Сврставање радног места директора у платне групе и платне разреде и одређивање

почетног коефицијента за јавне службе из става 6. члана 110. Закона утврђују се решењем органа управљања.

Корективни коефицијент за обрачун и исплату плате здравствених радника који раде у тимовима у областима интервентне кардиологије, интервентне неурологије и за пресађивање органа, ћелија и ткива, као и коефицијент за обрачун и исплату плате здравствених сарадника који раде у тимовима за пресађивање органа, ћелија и ткива, увећава се за 20% (члан 112. Закона).

Одредбама чланова 113. и 114. Закона прописани су почетни коефицијенти, начин и услови њиховог одређивања за запосленог који је трајно премештен, као и за запосленог који је привремено премештен на одговарајуће радно место у истој служби, а одредбама чланова 115. и 116. Закона – коефицијент приликом преузимања у другу јавну службу, као и коефицијент приправника.

Одредбама чланова 117. и 118. Закона уређен је коефицијент напредовања, док се одредбе чланова од 119. до 126. Закона односе на различите основе увећања плата, а одредбе чланова од 128. до 135. на накнаду плате и друга примања.

(Ендноте)

1 Видети одредбу члана 177. Закона о раду.

2 Видети одредбу члана 175. став 1. тачка 2. Закона о раду.

3 Видети одредбу члана 138. ставови 2. и 4. Закона.

4 Према одредби члана 176. став 1. тачка 1. Закона о раду, „запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца: ако је на начин прописан Законом утврђено да је код запосленог дошло до губитка радне способности – даном достављања правоснажног решења о утврђивању губитка радне способности”.

5 Видети члан 194. ставови од 2. до 5. Закона.

6 Видети одредбу члана 97. Закона.

7 У Образложењу Предлога закона о запосленима у јавним службама у погледу овог разлога за престанак радног односа наводи се следеће: „Чланом 142. прописане су одредбе које се односе на поступак у случају отказа због неостваривања радне успешности, у смислу да, ако запослени не остварује очекивану радну успешност, послодавац је дужан да му у поступку редовног, односно ванредног вредновања његовог рада, у складу са овим законом, укаже на недостатке у раду и остави рок од најмање 30 дана за побољшање рада, након којег се његов рад вреднује поново, а послодавац може у овом року и да упути запосленог на стручно оспособљавање, односно да му омогући одговарајућу обуку или сачини лични програм развоја у циљу отклањања недостатака у његовом раду. Такође, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом коме је након остављеног рока рад вреднован испод

стандардног, односно очекиваног за његово радно место, с тим да послодавац може уместо отказа уговора о раду да изрекне једну од следећих мера: да запосленог премести на друго одговарајуће радно место које одговара његовим знањима и способностима и за које запослени испуњава услове за рад прописане Правилником, односно да одреди коефицијент за обрачун и исплату плате запосленог у распону нижег платног разреда у односу на платни разред чији коефицијент запослени остварује, а највише до почетног коефицијента за послове његовог радног места.”

8 Видети члан 143. став 1. тачке од 1) до 23) Закона.

9 Видети одредбу члана 180. Закона о раду.

10 Видети одредбу члана 185. Закона о раду.

11 Видети одредбу члана 181. Закона о раду.

12 Према тој норми запослени уз изјашњење може да приложи мишљење синдиката чији је члан у року из члана 180. овог закона. Послодавац је дужан да размотри приложено мишљење синдиката.

13 Видети одредбу члана 99. Закона.

14 Закон о систему плата у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 18/06... 95/2018) према одредби члана 40. примењује се почев од 1. јануара 2020. године, односно од 1. јула 2017. године – на запослене у органима и организацијама аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, изузев одредаба члана 10. и чл. 37–39. овог закона, које се примењују одступања на снагу овог закона.

15 Видети члан 109. Закона.

Шта доноси Закон о изменама и допунама Закона о државним службеницима

Новине од значаја за рад и положај државних службеника, као и за унапређење јавне управе, садржане су у Закону о изменама и допунама Закона о државним службеницима, па су и анализирани у овом тексту.

Петар Мијатовић,
адвокат

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС”, бр. 95/18 – у даљем тексту: **Закон**), који је ступио на снагу 16. децембра 2018. године, а у примени је почевши од 1. јануара 2019. године, изузев одређених одредби чија је примена одложена до 1. јануара 2020. године, односно 1. јануара 2021. године.

Овај закон је усвојен као резултат спровођења Стратегије реформе јавне управе у погледу унапређења рада јавне управе у складу са принципима тзв. Европског административног простора, као и имплементације принципа деполитизације и професионализације државних службеника успостављањем службеничког система заснованог на компетенцијама и на начелима транспарентности, конкурентности, пријема и напредовања у служби на основу заслуга. Закон својим решењима тежи унапређењу инструмената за управљање кадровима који су засновани на систему компетенција, који подразумева њихово увођење у поступак регрутације и селекције, оцењивања и напредовања у органима државне управе.

Законом су извршене бројне измене, а у наставку текста разматране су оне измене Закона које се тичу:

- увођења компетенција за рад државних службеника;

- измена у погледу одредаба које се односе на спречавања сукоба интереса;
- измена у погледу одредаба које се односе на јавни конкурс;
- увођења вредновања радне успешности и напредовања државних службеника.

1 УВОЂЕЊЕ КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА РАД ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА

Законом је уведено ново начело у погледу деловања државних службеника, и то начело компетенције, према којем се **процеси управљања кадровима у државним органима заснивају на компетенцијама потребним за делотворно обављање послова у државном органу.**

Компетенције су дефинисане као скуп знања, вештина, особина, ставова и способности које државни службеник поседује, а које обликују његово понашање и воде постизању очекиване радне успешности на радном месту.

Ово начело прожима читав Закон као последица тежње законодавца да однос према раду, знање и способности државног службеника стави у први план приликом евалуације државног службеника. Законодавац је извршио поделу компетенција потребних за обављање послова радног места на понашајне и функционалне.

Понашајне компетенције

Понашајне компетенције дефинисане су као скуп радних понашања потребних за делотворно обављање свих послова у државном органу. Закон на *numerus clausus* начин побраја све понашајне компетенције:

оцењивање са „не задовољава“, „задовољава“, „добар“, „истиче се“ и „нарочито се истиче“, Законом се уводи нова описна скала вредновања, па се предвиђа да се на основу вредновања радне успешности у односу на захтеве за обављање послова радног места утврђује:

- да државни службеник није испунио већину очекивања;
- да је потребно побољшање;
- да је државни службеник испунио очекивања;
- да је државни службеник превазишао очекивања.

Радну успешност **решењем утврђује државни службеник на положају** – за државне службенике који обављају послове у области рада органа за коју државни службеник на положају има овлашћења и одговорност за руковођење, односно руководиоца подручне јединице органа за државне службенике у подручној јединици органа.

Радну успешност за државне службенике на положају, руководиоце подручне јединице органа који су за свој рад непосредно одговорни руководиоцу органа и државне службенике који за свој рад нису одговорни државним службеницима на положају **решењем утврђује руководиоца**.

Такође, Законом је прописано постојање обавезе прибављања доказа који се односе на рад државних службеника у случају када државни службеник није испунио већину очекивања, односно када превазилази очекивања, а из којих мора да произлази да је радна успешност државних службеника вреднована тако да није испунио већину очекивања, односно да превазилази очекивања, с тим да ће радна успешност државног службеника бити образложена навођењем конкретних примера стварног радног понашања.

Изменама Закона предвиђено је и да су државни службеници на руководећим радним местима дужни да похађају програме обука којима се унапређује способност за успешно остваривање вредновања радне успешности државних службеника.

г) Праћење рада државног службеника на извршилачком радном месту и државног службеника на положају

Законом се предвиђа да, уколико се праћењем рада државног службеника који оба-

вља послове на извршилачком радном месту утврди да му недостају компетенције да делотворно обавља послове, непосредни руководиоца је дужан да, у сарадњи са лицем одговорним за управљање кадровима, достави писано обавештење државном службенику о недостацима у његовом раду, као и да одреди план унапређења рада, који може да подразумева и упућивање државног службеника на стручно усавршавање.

С друге стране, ако се праћењем рада државног службеника на положају утврди да он не остварује резултате рада, руководиоца је дужан да му достави писано обавештење о недостацима у раду и да му остави рок од најмање три месеца за побољшање.

Законом су детаљније дефинисане и последице вредновања радне успешности државног службеника који није испунио већину очекивања, односно коме је потребно побољшање.

Напредовање

Законом су извршене измене и у погледу напредовања. Те измене огледају се пре свега у прописивању награђивања, односно могућности да по основу вредновања радне успешности за обављање послова радних места која су разврстана у исто звање државни службеник буде награђен одређивањем већег коефицијента у оквиру платне групе у коју је сврстано то звање према закону којим се уређују плате у државним органима.

Интенција законодавца је да се овом изменом започне са применом правичнијег вредновања радног учинка.

У вези са напредовањем на више извршилачко радно место Законом се детаљније разрађују условима под којима руководиоца може да премести државног службеника на више звање.

Такође, уведене су и одређене ингеренције Службе за управљање кадровима у овом погледу, будући да Закон предвиђа да, на предлог непосредног руководиоца, а по основу анализе о индивидуалном потенцијалу за развој државног службеника коју Служба спроводи, државни службеник може да се премести на радно место руководиоца у же унутрашње јединице у државном органу.

Премештај запосленог на радно место са повећаним ризиком

Премештај запосленог на радно место са повећаним ризиком дозвољено је законски, али захтева посебне мере од стране послодавца, у вези са чим је у наставку дато више детаља.

мр Жељко Албанезе

Премештај – распоређивање запослених представља регуларну меру прилагођавања организације рада потребама послодавца или запослених. То су све законом дозвољени процеси у радној пракси, међутим, посебан захтев у односу на овај премештај настаје **ако запослени треба да пређе на радно место на коме су исказани отежани услови рада**, при чему се практично ради о **премештају на радно место са повећаним ризиком**. Дакле, овде је реч о премештају на радно место утврђено актом о процени ризика, на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са Законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.

ОСНОВНА ЗАКОНСКА РЕШЕЊА

Закон о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 95/2018 – аутентично тумачење – у даљем тексту: Закон) употребљава израз „премештај запосленог” када се ради о питању распоређивања на друге послове у односу на оне које запослени већ обавља, при чему Закон **овај премештај обавезно везује за измену уговора о раду**.

Према основном решењу из члана 171. став 1. тачка 1) Закона, послодавац може да по-

нуди запосленом измену уговорених услова рада (анекс уговора о раду), између осталог, и **ради премештаја на други одговарајући посао због потребе процеса и организације рада**. Одговарајућим послом сматра се посао за чије се обављање захтевају иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. Ово је премештај на други одговарајући посао код послодавца, при чему запослени не мења место рада (локацију). Дакле, послодавац може да понуди запосленом премештај на други посао ако то захтевају потребе процеса и организације рада, а дискреционо је право послодавца да утврди које су то потребе процеса и организације рада наступиле да би се запосленом понудило да ради на другим пословима. Основна је претпоставка притом да је послодавац дужан да понуди запосленом да ради на пословима исте врсте и степена стручне спреме на којима је радио, односно који су утврђени уговором о раду на дан понуде за измену тог уговора.

Према томе, у случају сваког премештаја запосленог, **па и премештаја на радно место са повећаним ризиком**, потребно је:

- 1)** да се запосленом обезбеди други одговарајући посао по критеријуму врсте и степена стручне спреме и
- 2)** да послодавац потврди да се то премештање обавља ради потребе процеса рада и организације рада код послодавца.

Дакле, овде се ради о премештају запосленог са досадашњег радног места на коме није исказан повећани ризик, дакле услови рада су нормални – просечни, на ново радно место на ком је повећани ризик исказан. У оваквом

ди анекс уговора о раду ако је запосленом који је вишак обезбедио **премештај на друге послове**. Овде не постоји законска заштита запосленог од премештаја на послове за чије се обављање захтевају иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду, као што је то у случају трајног или привременог премештаја на друго радно место, што је и логично, јер овде је у питању решавање радног и егзистенцијалног статуса таквог запосленог.

Према томе, уколико за то постоји могућност, послодавац има право да, уместо престанка радног односа и исплате отпремнине, запосленом који је утврђен као вишак понуди премештај на друге послове, па и на послове са повећаним ризиком. Без обзира на то што се таквом запосленом, као вишку, нуди обављање послова са нижом стручном спремом, Закон ту могућност допушта, а на запосленом је да одлучи да ли ће наведену понуду прихватити или не. Тек ако такву понуду не

прихвати, запосленом може да буде отказан уговор о раду.

Речено је да је обавеза послодавца да испита све могућности запослења запосленог који је проглашен вишком. То је и став судске праксе. **Не постоји основ да се запослени оласи вишком када постоји могућност да се он премести на друге одговарајуће послове**, наведено је у Пресуди Апелационог суда у Београду, Гж1. 1769/2012(2) од 16. 5. 2012. године. **Из образложења:** Правилан је закључак из ожалбене пресуде да код туженог, у време када је тужиоцу оиказан уговор о раду, није претпала потреба за извршиоцем у наведеној служби на радном месту транспортног радника, као и да у тој ситуацији тужени тужиоцу није могао оиказати уговор о раду, а анижавати два радника из одељења експедиције на радно место транспортног радника, иако ти запослени нису били обучени за обављање послова на том радном месту, за разлику од тужиоца.

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна и адекватна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама www.propisi.net, www.legeartis.rs и www.poslovnisavetnik.net увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

Поступак инспекцијске контроле примене Закона о јавним набавкама

Поступак инспекцијске контроле примене Закона о јавним набавкама приказан је кроз примере спровођења поступака јавних набавки у којима је вршена контрола планова јавних набавки и одлука о покретању поступака, уз утврђивање одговорности наручиоца и одговорног лица наручиоца у случају неправилности у наведеним поступцима.

Слободанка Келечевић,
дипл. правник,
виши буџетски инспектор у
Министарству финансија

Подсетник: Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 124/12, 14/15, 68/15 – у даљем тексту: Закон) уређује се планирање јавних набавки, услови, начин и поступак јавне набавке; регулише централизација јавних набавки; уређује јавна набавка у области водопривреде, енергетике, саобраћаја и поштанских услуга и у области одбране и безбедности; одређује начин евидентирања података о јавним набавкама; одређује начин заштите права у поступцима јавних набавки и у другим случајевима у складу са Законом; као и друга питања од значаја за јавне набавке.

Одредбама члана 57. Закона о буџетском систему прописано је да уговори о набавци добара, финансијске имовине, пружању услуга или извођењу грађевинских радова, које закључују директни и индиректни корисници буџетских средстава и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, морају бити закључени у складу са прописима који регулишу јавне набавке.

Имајући у виду ове одредбе и одредбе члана 86. Закона о буџетском систему, којима је утврђена функција буџетске инспекције, а то је инспекцијска контрола примене закона у области материјално-финансијског посло-

вања и наменског и законитог коришћења средстава корисника буџетских средстава, организација, предузећа, правних лица и других субјеката из чл. 84. и 85. овог закона, делокругу рада и овлашћењима буџетске инспекције припада и контрола примене одредаба Закона о јавним набавкама.

У поступку контроле утврђује се да ли је спроведен поступак јавне набавке и да ли је уговор о јавној набавци закључен у складу са Законом о јавним набавкама.

1. Контролом Плана јавних набавки утврђује се да ли је контролисани субјект донео Годишњи план јавних набавки и да ли је План јавних набавки донет у складу са Законом.

Наиме, Законом су прописани елементи које Годишњи план јавних набавки мора да садржи, тј. прописано је да је наручилац дужан да донесе Годишњи план јавних набавки који садржи:

- 1) редни број јавне набавке,
- 2) предмет јавне набавке,
- 3) процењену вредност јавне набавке,
- 4) врсту поступка јавне набавке,
- 5) оквирни датум покретања поступка,
- 6) оквирни датум закључења уговора,
- 7) оквирни рок трајања уговора.

Наручилац у Плану јавних набавки наводи уколико набавку спроводи преко тела за централизоване набавке.

План јавних набавки, измене и допуне Плана наручилац објављује на Порталу јав-

Одговорност наручиоца и одговорног лица наручиоца

Приликом одређивања одговорности наручиоца и одговорног лица наручиоца неопходно је истаћи да је иста одређена, осим одредбама Закона о јавним набавкама, и Законом о буџетском систему.

Одредбама члана 169. став 3. тачка 4) Закона о јавним набавкама прописана је новчана казна од 20.000 до 500.000 за наручиоца ако не спроведе поступак јавне набавке који није отворен или рестриктиван, а када за то нису постојали услови, а ставом 4. истог члана да ће се за прекршај из става 3. овог члана казнити и одговорно лице наручиоца новчаном казном у износу од 80.000 до 150.000 динара.

Одговорност одговорног лица наручиоца произлази из члана 71. Закона о буџетском систему, којим је прописано да је функционер, односно руководилац директног односно индиректног корисника буџетских средстава одговоран за преузимање обавеза и њихову верификацију, као и за издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава органа којим руководи и издавање налога за уплату средстава који припадају буџету.

Непоступањем у складу са чланом 71. Закона о буџетском систему одговорно лице чини прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Такође, непоступањем у складу са чланом 57. Закона о буџетском систему одговорно лице чини прекршај из члана 103. став 1. тачка 4) истог закона.

Непоштовањем одредаба Закона о буџетском систему чини се прекршај из члана 103. Закона, за који је прописана новчана казна од 10.000 до 2.000.000 динара за одговорно лице корисника буџетских средстава.

Потребно је истаћи и да је одредбама члана 228. Кривичног законика прописано да ће се затвором од шест месеци до пет година казнити одговорно или службено лице у наручиоцу јавне набавке које коришћењем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности крши закон или друге прописе у јавним набавкама и тиме проузрокује штету јавним средствима, а уколико је дело учињено у вези са јавном набавком чија вредност прелази износ од 150.000.000 динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до десет година.

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси www.javne-nabavke.net и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, као и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем мејл-сервиса (директно на мејл корисника).

Зашто пратити ИНГ-ПРО Јавне набавке?

- Зато што се добија дневно ажуран преглед свих јавних набавки и пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама.
- Зато што нуди јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима.
- Зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге.
- Зато што корисник може да одабере категорије предмета набавки које су му потребне и да само о њима добија обавештења путем мејл-сервиса, чиме је поштеђен свакодневног, мукозног листања огласа на Порталу јавних набавки.
- Зато што се за претплатну цену добија могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови).
- Зато што има све измене постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење.
- Зато што има и базу победника тендера, са информацијама у ком је поступку јавне набавке одређени понуђач победио.
- Зато што има листу ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке, које још нису прошле процес редакцијске обраде.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Исправљање грешака у решењима у управном поступку

У пракси се догађа да решење донето у управном поступку нема садржину коју би по закону требало да има, тако да је овде размотрено које су најчешће грешке које се јављају приликом састављања решења и како се исте отклањају.

Саша Кулић,
дипл. правник

Органи јавне власти, када воде управне поступке (под термином „органи” подразумевају се сви они субјекти који су наведени у члану 1. Закона о општем управном поступку, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 18/16 – у даљем тексту: ЗУП), дужни су да воде рачуна о томе да приликом израде писаног састава решења не начине какву нетачност (грешку) која би могла да доведе у сумњу исправност таквог акта. Но, и поред брижљивог састављања решења, понекад се догоди да се поткраде понека грешка, мања или већа, због које решење нема садржину коју би требало да има. У пракси се то углавном догађа због тога што су поједина службена лица која воде управни поступак задужена великим бројем предмета, па су принуђена да раде брже и површније, чинећи више грешака него обично. Поред тога, до грешака долази и зато што се за израду управних аката користе рачунари, који могу бити од велике помоћи, нарочито у брзини обраде, али исто тако могу и да постану извор грешака (најчешћа је чувена *copy/paste* грешка, која се јавља у истоврсним управним поступцима, у којима се приликом преузимања једног управног акта, као модела, у исти не унесу неопходне измене како би се разликовао од преузетог модела јер се ради о другој управној ствари). До грешака долази и тамо где нема више степена контроле текста управног акта пре него што он буде послат адресату/адресатима. Рецимо, уколико између службеног лица које води поступак и лица овлашћеног за потписивање управног акта нема никог ко би извршио контролу текста управног

акта, постоји могућност да грешка, ако је има, неће бити откривена зато што лица која су овлашћена за потписивање врло често имају велики број управних аката које треба да потпишу, па немају довољно времена за контролу текста. Још мање такве контроле има уколико је службено лице које води управни поступак овлашћено и да потпише управни акт (та могућност постоји у члану 39. ЗУП-а). Врло често се догађа да, услед својеврсног „слепила”, лице које је писало управни акт приликом контроле сопственог текста види у тексту оно што жели да пише, а не оно што заиста пише. Уколико, уз све то, нема ни услове за рад који би му омогућили максималну концентрацију (више је особа у канцеларији, има обавезу да се јавља на телефонске позиве, колеге или странке својим доласком ометају рад и сл.), велики су изгледи да ће доћи до грешке. Управо на овом месту долази се и до теме овог чланка: како исправити грешку (грешке) у решењу уколико је учињена.

Најпре ваља рећи да грешке у решењу може да уочи сам орган који је и донео решење, али на то може да укаже и странка у жалби, уколико је изјављена, али и на неки други формалан (нпр. упуту допис органу који је водио управни поступак, којим тражи да се исправе грешке) или неформалан начин (рецимо, позове телефоном службено лице које је водило управни поступак или лично оде у орган који је донео решење и укаже на грешке у решењу). Неформални начини указивања на грешке у суштини представљају правну ситуацију идентичну оној у којој сам орган који је донео решење уочи грешку. У сваком случају, исправку решења увек чини орган који је донео решење. То ће по правилу бити првостепени орган, али може да се деси да је у другостепеном решењу учињена грешка, па ће је исправити другостепени орган.

по сваку цену грешка иако јесте неправилност. Које све нетачности, под условом да су очигледне, орган може да исправи? Како је већ речено, њихов спектар је широк. То, пре свега, могу да буду општепознате чињенице. Рецимо, ако у решењу стоји да је усмена расправа у органу који је донео решење одржана 1. маја, то ће свакако представљати нетачност јер је опште познато да је 1. мај међународни празник рада и да тога дана наведени орган није радио. Исто тако, може бити наведен и неки датум и време извођења увиђаја, а опште је познато да орган тога дана није радио због неке елементарне непогоде (земљотрес, поплава, пожар). Дакле, такве нетачности су очигледне и орган у свако доба може да их исправи.

У вези са одредбом из члана 144. став 1. ЗУП-а треба указати на још једну појединост. Наиме, по одредби из тог члана орган може да исправи своје решење или његове оверене преписе. Овде се вероватно мисли на изворник решења и оверене преписе.

Исправљање решења врши се решењем, а не закључком, као у ранијем закону. Да би материја исправљања грешака у решењу била потпуно заокружена, ЗУП у члану 144. став 2. прописује од када решење о исправци производи правно дејство. Према тој одредби, решење о исправци почиње да производи правна дејства од када и решење које се исправља, али ако је исправка неповољна по странку – од када је странка обавештена о исправци. Дакле, овде законодавац разликује две ситуације. Прва је када је решење повољно по странку. У тој ситуацији странка има оправдани интерес да исправка производи правно дејство *ab initio*, односно од тренутка када је почело да производи правно дејство решење које се исправља. Смисао овакве законске конструкције јесте у томе да странка о чијем је захтеву одлучено повољно, исправком добије решење које је од почетка било без грешке. То је свакако у корист странке јер на тај начин добија решење за које се сматра да није ни садржало грешку. У другој ситуацији, међутим, ако је исправка неповољна по странку, она има оправдани интерес да исправка не производи правно дејство од почетка. *Ratio legis* је у томе што грешка у решењу није начињена кривицом странке, тако да мора да јој се пружи прилика да уложи правно средство уколико није задовољ-

на (или се противи) исправци. Уколико би и у овом случају решење о исправци производило правно дејство када и решење које се исправља, странка би била преклудирана и не би могла да улаже правне лекове. У датом примеру са грешком у рачунању орган је могао да сабере оне две накнаде од по 1000 динара и да погрешно утврди укупан коначни износ од 1500 динара. Исправка те рачунске грешке свакако би ишла на штету странке јер је укупан износ требало да буде 2000 динара.

Друга ситуација, на коју је указано на почетку овог чланка, јесте она у којој против решења тече поступак по жалби, а странка је, поред жалбених разлога, истакла и захтев за отклањање грешке коју је уочила у решењу. Овде се, дакле, ради о томе да орган није сам уочио грешку, већ му је на то указала странка изјављивањем жалбе. У таквој ситуацији нема сметњи да првостепени орган исправи грешку у свом решењу, као и да исправљено решење, са списима предмета, достави другостепеном органу на одлучивање по жалби. Дакле, првостепени орган може да искористи поступак по жалби да узгред исправи и грешке у решењу како би оно било ваљано. На идентичан начин првостепени орган може да поступи и онда када у жалби није изнет захтев за исправљање грешке, већ су се странка или њен заступник ограничили само на законске разлоге за побијање решења, али првостепени орган, разгледајући списе, нађе да је у првостепеном решењу учињена грешка. Разуме се да на описане начине првостепени орган може да поступи само уколико не одлучи да побијано решење поништи у складу са одредбом члана 163. став 1. ЗУП-а, јер ће у том случају исправљање грешке бити беспредметно.

Из свега реченог произлази да је могућност исправљања грешака у решењу добар начин да се отклоне нетачности које могу да се поткраду приликом израде решења у писаном облику, али да свакако треба водити рачуна о начину и поступку на који се то чини, посебно уколико се ради о некој од нетачности изван изричито Законом наведених грешака у члану 144. став 1. ЗУП-а, које могу да се исправе. Дакле, нарочито ваља бити опрезан приликом квалifikације „других очигледних нетачности”, како се исправљањем грешке не би учинила још већа грешка.

Накнада трошкова поступка – судска пракса привредних судова

Издвојени су најновији примери из судске праксе привредних судова који се односе на трошкове парничног и извршног поступка, затим на случајеве када поднесак не садржи печат и потпис адвоката или када није било места вођењу поступка, као и када странка делимично успе у парници, али и на разне друге случајеве.

ТУЖЕНИ ЈЕ, КАО СТЕЧАЈНИ ДУЖНИК, ДУЖАН ДА НАКНАДИ ТРОШКОВЕ ПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА ТУЖИОЦУ, КАО СТЕЧАЈНОМ ПОВЕРИОЦУ, КОМЕ ЈЕ НЕОСНОВАНО ОСПОРЕНО ПОТРАЖИВАЊЕ У ПОСТУПКУ СТЕЧАЈА.

Из образложења:

Одредбом члана 155. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 72/2011, 55/2014) прописано је да је странка дужна да, независно од исхода парница, противној странци накнади трошкове које је проузроковала својом кривицом или случајем који се њој догодио.

У конкретном случају тужилац је, у својству стечајног повериоца, поднео тужбу ради утврђења оспореног потраживања по налогу стечајног судије из закључка о листи призна-тих и оспорених потраживања. Тужилац није имао други правни пут за утврђење оспореног потраживања, већ само покретање парничног поступка, с обзиром на то да му је потраживање у поступку стечаја оспорено, па би неподношењем наведене тужбе у остављеном законском року тужилац био преклудиран у праву да каквим другим правним средствима утврђује његову основаност, у смислу одредбе члана 117. став 2. Закона о стечају.

Првостепени суд је утврдио потражи-вање тужиоца у износу који је тужбом опредељен и обавезао туженог да накнади

трошкове парничног поступка, имајући у виду да је тужени скривио трошкове парничног поступка у конкретном случају јер је неосновано оспорио потраживање у поступку стечаја. И поред чињенице да тужилац уз пријаву потраживања није приложио уговор о пружању услуга обезбеђења и рачуне за извршене услуге, стечајни управник туженог морао је да има сазнања да је тужилац и након отварања поступка стечаја вршио услуге обезбеђења имовине туженог. На тај начин тужени је имао сазнања да су услуге пружане у спорном периоду, па није било места оспоравању потраживања, а тиме и вођењу поступка који је проузроковао трошкове поступка, за које је суд обавезао туженог да их накнади.

(Решење Привредног суда у Пожаревцу, П. 38/17 од 8. 2. 2017, њошврђено Решењем Привредног ајелационог суда, Пж. 1792/17 од 10. 1. 2019)

УКОЛИКО ПОДНЕСАК НЕ САДРЖИ ПОТПИС И ПЕЧАТ АДВОКАТА, КАО ПУНОМОЋНИКА СТРАНKE, СТРАНКА НЕМА ПРАВО НА НАКНАДУ ТРОШКОВА ЗА САСТАВ ПОДНЕСКА У ИЗНОСУ КОЈИ ЈЕ ПРОПИСАН АДВОКАТСКОМ ТАРИФОМ.

Из образложења:

Одредбом члана 29. став 5. Закона о адвокатури („Сл. гласник РС”, бр. 31/2011) прописано је да је адвокат дужан да на сваку

АКО ИЗВРШНОМ ИСПРАВОМ ИЗВРШНИ ДУЖНИК НИЈЕ ОБАВЕЗАН ДА НА ИЗНОС ТРОШКОВА ПЛАТИ ЗАКОНСКУ ЗАТЕЗНУ КАМАТУ, ЗА КАМАТУ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ОДРЕДИ ИЗВРШЕЊЕ ЈЕР НЕМА ИДЕНТИТЕТА ОБАВЕЗЕ ПО ИЗВРШНОЈ ИСПРАВИ И ПО ПРЕДЛОГУ ЗА ИЗВРШЕЊЕ.

Из образложења:

Основано се жалбом указује, а на то другостепени суд пази и по службеној дужности у смислу члана 78. став 3. закона, да постоји разлог који спречава извршење решења о извршењу у односу на законску затезну камату на износ досуђених парничних трошкова, и то разлог из члана 74. став 1. тачка 1. Закона о извршењу и обезбеђењу. У поступку принудног извршења може да се захтева принудно остварење само оне обавезе за коју извршни поверилац располаже извршном исправом.

Извршни поверилац не располаже извршном исправом у односу на обавезу плаћања законске затезне камате на износ парничних трошкова. Затезну камату извршни поверилац могао је да захтева само у поступку из ког извршна исправа потиче, подносећи захтев за исплату опредељених трошкова парничног поступка са каматом. У извршном поступку не може да се одреди наплата камате ако иста није досуђена извршном исправом, јер таква могућност није предвиђена важећим Законом о извршењу и обезбеђењу, као што није била предвиђена ни претходним законом из 2011. године. Зато је у том делу првостепено решење преиначено и предлог за извршење одбијен, јер не постоје услови да се у том делу одреди извршење. Извршни поступак је обустављен у овом делу и укинута су спроведене извршне радње сагласно члану 80. Закона о извршењу и обезбеђењу.

(Из Решења Привредној апелационој суда, Иж 201/18 од 1. 3. 2018)

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција *Моје каматне стоје*, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

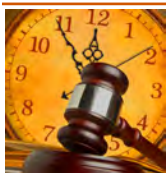
Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

Овлашћења за расправљање заоставштине у Републици Србији и представљање Европске уредбе о наслеђивању

Оставински поступак у праву Републике Србије, али и Уредба ЕУ бр. 650/2012 Европског парламента и Савета од 4. јула 2012. године о надлежности, меродавном праву, признању и извршењу одлука и прихватања и извршења веродостојних исправа у наследноправним питањима и о стварању европског сертификата о наслеђивању („Уредба о наслеђивању“) теме су овог текста.

Љуба Слијепчевић,
руководилац Канцеларије
Нови Сад, Правосудна
академија

Законом о наслеђивању („Сл. гласник РС“, бр. 46/95, 101/2003 – одлука УСРС и 6/2015) регулисана је установа наслеђивања, док је поступање у наследноправним стварима нормирано Законом о ванпарничном поступку („Сл. гласник СРС“, бр. 25/82 и 48/88, и „Сл. гласник РС“, бр. 46/95 – др. закон, 18/2005 – др. закон, 85/2012, 45/2013 – др. закон, 55/2014, 6/2015 и 106/2015 – др. закон).

Одредбом члана 30а Закона о ванпарничном поступку Републике Србије разрађена је комесаријална функција јавног бележничтва, предвиђена одредбом члана 4. став 3. Закона о јавном бележничтву („Сл. гласник РС“, бр. 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014 – др. закон, 93/2014 – др. закон, 121/2014, 6/2015 и 106/2015).

Овом законском одредбом предвиђена је могућност да првостепени суд, уколико оцени да је то целисходно, под условима који су предвиђени одредбама ЗВП-а, повери јавном бележнику даље спровођење започетог пр-

востепеног ванпарничног поступка за који је надлежан, ванпарничне радње у текућем ванпарничном поступку или предузимање поједине радње.

ОСТАВИНСКИ ПОСТУПАК У ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Оставински поступак у Републици Србије покреће се или по службеној дужности, тако што матичар достави суду Извод из матичне књиге умрлих, или по захтеву странке, без обзира на то где се наследни учесници налазе. Надлежни оставински судија који је покренуо оставински поступак може да повери спровођење оставинске расправе јавном бележнику уколико се ради о оставинским предметима у којима је поступак покренут после 1. септембра 2014. године, када је започела да функционише јавнобележничка служба, уколико суд није заказао рочиште или није одржао рочиште и ако већ није плаћена судска такса.

Да би јавни бележник могао да спроведе поверени оставински поступак, потребно је да надлежни судија донесе одлуку о поверавању конкретне правне ствари јавном бележнику и да потом председник суда именује јавног бележника који ће, пошто му буде достављен

о стварању европског сертификата о наслеђивању („Уредба о наслеђивању”) велики је корак ка олакшавању прекограничног наслеђивања. Доношење нових правила ЕУ 4. 7. 2012. године европским грађанима олакшава се правно решавање међународног тестаментa или наслеђивања. Та нова правила примењују се на наслеђивање оних који који су умрли 17. 8. 2015. или након тог датума.

Уредбом се осигуравају доследни поступци прекограничног наслеђивања које ће спроводити јединствено надлежно тело на темељу једног закона. У начелу, судови државе чланице у којој је било последње боравиште грађана биће надлежни за предмет наслеђивања, па ће право те државе бити меродавно право. Међутим, грађани могу да одаберу право своје државе као меродавно право у предмету наслеђивања јер се национална правила о наследству знатно разликују међу државама чланицама, с обзиром на наследнике, делове и нужне делове, начине управљања оставином, опсег одговорности наследника за дугове итд.

Применом једног закона на случајеве прекограничног наслеђивања, који спроводи јединствено надлежно тело, избегавају се паралелни поступци и противречне судске одлуке. Тиме се осигурава и признање одлука судова државе чланице у целој ЕУ-у, без посебних поступака.

Уредбом се такође уводи Европска потврда о наслеђивању. То је исправа коју тело надлежно за предмет наслеђивања издаје наследницима, легатарима, извршитељима опоруке и управитељима оставине, који могу да је употребе за доказивање правног положаја и остваривање права у другим државама чланицама. Европска потврда о наслеђивању биће призната у свим државама чланицама, без потребе за било каквим посебним поступком.

Комисија је 9. 12. 2014. донела Спроведбену уредбу, којом се утврђују обрасци који су доступни, у складу са Уредбом о наслеђивању.

Европску потврду о наслеђивању могу да издају основни суд или јавни бележник као повереник суда (Уредба (ЕУ) бр. 650/2012 Европског Парламента и Савета).

Ова уредба није обавезујућа нити се примењује у Уједињеном Краљевству, Ирској и Данској, јер наведене земље нису учествовале у њеном доношењу, па се поступци у наслеђивању решавају у складу с њиховим националним правилима. У случају да је оставитељ живео у држави која није била чланица, а имао је оставину у држави чланици, примењује се одредба Уредбе, чл. 10, тзв. супсидијарна надлежност: „Ако се уобичајено боравиште умрлог у тренутку смрти не налази у држави чланици, судови државе чланице у којој се налази имовина оставине свеједно имају надлежност одлучивати о наслеђу у целости: ако је умрли имао држављанство те државе чланице у тренутку смрти; или, ако то није случај, ако је умрли имао своје претходно уобичајено боравиште у тој држави чланици, под условом да у тренутку када је поступак покренут пред судом није протекло више од пет година од промене тог уобичајеног боравишта.” Циљ Европске уредбе је да олакша све облике преноса имовине, права и обавеза због смрти, без обзира на то да ли се ради о добровољном преносу или о преносу законским наслеђивањем.

Литература:

1. ЂУРЂЕВИЋ Б. ДЕЈАН, „Институције наследног права”, Правни факултет у Београду, Београд 2015.
2. Бабић И., „Грађанско право”, књига 3 – „Наследно право”, пето измењено и допуњено издање, „Службени гласник”, Београд.
3. Станковић Г. (2015), Закон о наслеђивању, „Службени гласник РС”, бр. 46. 1995, 101. 2003 – одлука УС РС, 6. 2015.
4. Закон о ванпарничном поступку, „Службени гласник РС”, бр. 25/82, 48/88, 46/95, 18/05, 85/12, 45/13, 55/14, 6/15.
5. Закон о наслеђивању, „Службени гласник РС”, бр. 46/95, 101/2003 – одлука УС, 6/2015.
6. Закон о јавном бележничтву, „Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14 – др. закон, 121/14, 6/15, 106/15.
7. Упутство за спровођење одредаба чланова 30а и 110а Закона о ванпарничном поступку и члана 98. Закона о јавном бележничтву.

Одлагање кривичног гоњења – критеријуми за примену опортунитета у пракси

Институту одлагања кривичног гоњења посвећен је један текст у новембарском броју часописа у 2018. години, а у овом броју описано је како сам поступак изгледа у пракси и каква су досадашња искуства у примени наведеног института.

Никола Пантелић,
заменик јавног тужиоца у Трећем
основном јавном тужилаштву у
Београду
Саво Малешкић,
приправник у Трећем основном
јавном тужилаштву у Београду

Законик о кривичном поступку прилично штуро уређује институт одлагања кривичног гоњења, препуштајући дискреционој оцени тужиоца одлуку о томе да ли у конкретној ситуацији треба применити опортунитет или не и ограничавајући га само у погледу максималне запрећене казне у погледу које је примена опортунитета могућа. Имајући то у виду, у пракси се јавио проблем постављања јасних критеријума за одређивање ситуација у којима је примена опортунитета оправдана и целисходна. У недостатку законски постављених критеријума чини се да је најсврхисходније применити мерила предвиђена за одмеравање казне у члану 54. став 1. Кривичног законика, а то су: степен кривице, побуде из којих је дело учињено, јачина угрожавања или повреде заштићеног добра, околности под којима је дело учињено, ранији живот учиниоца, његове личне прилике, његово држање после учињеног кривичног дела, а нарочито његов однос према жртви кривичног дела, имовно стање и друге околности које се односе на личност учиниоца.

Како би, дакле, у пракси изгледао пут једног опортунитета? Након пријема кривичне пријаве у рад тужилац најпре утврђује

чињеничну подлогу дела, а затим квалификује дело и утврђује да ли има формалних основа за примену опортунитета. Већ на овом кораку дискреционо одлучивање тужиоца има значајну улогу с обзиром на то да постоји велики број дела за која је запрећена затворска казна до пет година, у вези са којима би тешко могли да се нађу разлози којима се оправдава целисходност примене овог института (нпр.: насиље у породици из члана 194. става 1. КЗ-а, принуда из члана 135. става 1. КЗ-а, злостављање и мучење из члана 137. став 1. КЗ-а и сл.), па иако је примена законски могућа, претпоставка је да друштвена опасност и степен угрожености јавног интереса приликом ових дела ипак не оправдавају примену опортунитета.

Након што утврди да правна квалификација дела дозвољава и формалну и целисходну примену опортунитета, тужилац проверава ранији живот осумњиченог прибављајући извештаје из три евиденције: најпре извештај из казнене евиденције коју води полицијска управа по месту рођења учиниоца и у коју су уписане раније правоснажне осуде за кривична дела. Уколико би се из овакве евиденције утврдило да је учинилац већ осуђиван за иста или истоверсна кривична дела, а особито ако је осуђиван у претходних пет година, то би по правилу онемогућило примену опортунитета. У случају постојања правоснажних осуда за кривична дела која нису сродна делу за које се води поступак, не би требало априори одбацити примену опортунитета, већ применити и остале критеријуме, па донети

лимбо простору. Иронично, како је против окривљеног одбачена кривична пријава, а он ослобођен одговорности и не постоји одлука о трајном одузимању предмета, поменути предмете требало би му вратити, што је поприлично незамислива ситуација (замислити ситуацију у којој полицајац враћа окривљеном марихуану коју му је претходно одузео!?). У пракси се преко овог питања претходно прелази, не доноси се никакво решење по одузимању предмета и они углавном остају код органа унутрашњих послова који су их привремено одузели, а који даље поступају на основу својих интерних аката. Једино се у погледу пасоша који су предмет извршења кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. Кривичног закона, исти прослеђују дописом, без формалне одлуке (што је, правно гледано, најмање сумњиво решење), на уништење полицијској управи која их је издала. Јасно је да је по среди озбиљна правна празнина чије би регулисање морало да буде императив приликом наредних измена института опортунитета.

Што се тиче личних искустава аутора текста по питању опортунитета, она су махом

позитивна. Неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а КЗ-а, угрожавање јавног саобраћаја у свом нехатном облику из члана 289. став 3. у вези са ставом 1. КЗ-а, фалсификовање исправе из члана 355. став 1. КЗ-а, крађа из члана 203. КЗ-а (особито „крађа струје” и крађе по супермаркетима и бутицима), утаја из члана 207. става 5. КЗ-а, уз још нека друга дела, јесу дела која се у пракси аутора најчешће јављају као предмет опортунитета и није занемарљив број предмета који се на тај начин реши. Већина окривљених која прихвати опортунитет опредељује се за обавезу уплате новчаних средстава у јавне или хуманитарне сврхе (иако је одлука о врсти обавезе теоретски на тужиоцу, у пракси је она ствар договора тужиоца и окривљеног), а мањи број бира друштвено користан рад, најчешће зато што рад у ЈКП „Градска чистоћа” и ЈКП „Зеленило” не делује баш примамљиво. Оно што се издваја као позитиван тренд јесте чињеница да је много већи број испуњених обавеза него настављених кривичних поступака, што говори о релативно добро изграђеној свести окривљених о прилици која им се на овај начин пружа.

Електронски часопис

ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Електронски часопис Леге Артис – Прописи у пракси налази се на интернет страници www.legeartis.rs, ажурира се свакодневно и користи путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, правним областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци се могу чувати у **PDF** формату, а могу и да се штампају и копирају.

Осим оних које чине штампано издање, у електронском издању налазе су и додатне рубрике: Образовање, Ауторско право, Планирање и изградња и др.

Измене и допуне сета образовних закона

У овом тексту дат је осврт на новине у законима из области образовања који су измењени у фебруару.

мр Жељко Албанезе

Народна скупштина Републике Србије донела је:

- Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања,
- Закон о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању и образовању,
- Закон о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању и
- Закон о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду.

Сви ови прописи објављени су у „Службеном гласнику РС” бр. 10/2019 од 15. 2. 2019. године, а ступили су на снагу 23. фебруара 2019. године.

НОВИНЕ У ЗАКОНУ О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

У Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 88/2017, 27/208 – др. закон и 10/2019 – у даљем тексту: Закон) унето је више измена и допуна ради побољшања ефикасност система образовања и васпитања.

1. Битно је најпре споменути да је иновиран члан 20, који прописује упис у развојну групу у предшколској установи и у школу за образовање ученика са сметњама у развоју. Према новом решењу (новина је болдирана), „у развојну групу у предшколској установи, односно у школу за образовање ученика са сметњама у развоју, дете **узраста од три године до поласка у основну школу,** односно

ученик уписује се на основу мишљења интерресорне комисије за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке, уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника.”

Овом новином прецизиран је узраст дете-та које на основу:

- мишљења интерресорне комисије и
- уз сагласност родитеља

може да се упише у развојну групу у предшколској установи, односно у школу за образовање ученика са сметњама у развоју, **тако што је прецизирано да се ради о узрасту од три године до поласка у основну школу.**

2. Допуном у члану 43. Закона Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у свој састав сада убраја, поред постојеће три, и четврту организациону јединицу – Центар за образовну технологију, а **новим чланом 46а Закона** прописани су и послови које тај нови центар треба да обавља. Како се предвиђа, у фокусу рада будућег центра јесте израда инструмената образовне политике и реализација истраживања, што треба да осигура квалитетну интеграцију дигиталне технологије у систем образовања, чиме се постиже повећање нивоа квалитета образовања.

3. У глави IV Закона – ПРОГРАМИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ЗАВРШНИ ИСПИТИ – забележено је више суштинских новина.

1) Члан 72. Закона, који регулише праћење и оцењивање ученика, претрпео је већи број корекција, а конкретно:

а) Принцип је да се ученик оцењује из обавезног предмета, изборног програма и активности, као и из владања, уместо досадашњег оцењивања из сваког наставног предмета и из владања.

б) Ученик се оцењује:

5) Према иновираним члану 68. Закона, васпитач и стручни сарадник са лиценцом и без лиценце дужан је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања васпитно-образовног рада и стицања, односно унапређивања компетенција потребних за рад, у складу са општим принципима за постизање циљева и исхода из основа васпитног програма.

У току стручног усавршавања васпитач и стручни сарадник могу професионално да напредују стицањем звања: педагошки саветник, самостални педагошки саветник, виши педагошки саветник и високи педагошки саветник, при чему васпитач и стручни сарадник остварују право на увећану плату за стечено звање.

Васпитач и стручни сарадник имају право на одсуство из установе у трајању од три радна дана годишње ради похађања одобреног облика, начина и садржаја стручног усавршавања. План стручног усавршавања у складу са приоритетима установе ради остваривања циљева васпитања и образовања и стандарда постигнућа, као и у складу са приоритетима министарства, доноси орган управљања установе, а приоритетне области за период од три године, облике стручног усавршавања, програме и начин организовања сталног стручног усавршавања, као и друга питања од значаја за стручно усавршавање, прописује министар.

Специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника

Када је у питању наведена тема, пажња је најпре посвећена одредбама Закона о здравственој заштити и Правилника о специјализацијама, а у мањој мери и одредбама Посебног колективног уговора за здравствене установе, при чему је такође приказана и пракса здравствених установа, уз навођење појединих решења која су била предмет судских спорова.

Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених
установа

Поред континуиране едукације, специјализација и уже специјализација представљају врсту стручног усавршавања која подразумева стицање знања и вештина. За вршење здравствене делатности здравствени радници, односно здравствени сарадници морају за одређене послове има-

ти и одговарајућу специјализацију, односно уже специјализацију, у складу са одредбама Закона о здравственој заштити. Област специјализација и ужих специјализација ближе је уређена Законом о здравственој заштити и Правилником о специјализацијама и ужим специјализацијама здравствених радника и здравствених сарадника, као и Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

здравственог система огледа се у чињеници да здравствени радник, односно сарадник за време обављања специјализације и уже специјализације учествује у пружању здравствене заштите, односно фактички ради док се усавршава. Наведени проблем има импликације не само на накнаду трошкова превоза већ и на остваривање права на додатак на плату по основу прековременог рада, што јесте редован случај у пракси. Комплексан проблем у целокупном систему, а пре свега у организацији рада здравствених установа, огледа се у чињеници да здравствена установа не може да обезбеди замену за здравственог радника, пре свега лекара, који је упућен на

стручно усавршавање. Очекује се да ће нови Закон о здравственој заштити, који је у поступку доношења, ближе регулисати ову материју, односно омогућити запошљавање у овом случају.

Обављање специјализација и ужих специјализација представља право, али и потребу здравствених радника и сарадника да у току рада континуирано прате развој медицинске, стоматолошке и фармацеутске науке, као и других одговарајућих наука, и да се стручно усавршавају ради одржавања и унапређивања квалитета свог рада, па је као такво важан сегмент развоја сваког модерног здравственог система.

Проблеми са применом Одлуке о комуналном реду Града Београда у вези са санкционисањем правних лица као власника возила

Владимир Саичић,
дипл. правник

Скупштина Града Београда је 11. априла 2011. године донела Одлуку о комуналном реду, којом је прописан комунални ред на територији Града Београда, као и мере за његово спровођење. Ова одлука предвиђа, између осталог, и заштиту површина јавне намене и површина у јав-

ном коришћењу, а у том циљу прописује и забрану паркирања на јавним зеленим површинама, делу тротоара који није обележен за паркирање, у пешачкој зони, на бициклистичкој стази, стајалиштима јавног превоза итд., као и заустављање или остављање возила којим се омета коришћење пешачке комуникације, прилаз објектима, коришћење противпожарног пута, колског пролаза између стамбених зграда, интерне саобраћајнице и слично. Истом одлуком била је прописана новчана казна за правно лице

Осим тога, у пракси је приметно противзаконито поступање комуналне полиције још у неколико случајева. Наиме, комунална полиција директора правног лица по аутоматизму сматра за одговорно лице у правном лицу. Међутим, одговорним лицем, у смислу Закона о прекршајима, сматра се лице коме су у правном лицу поверени одређени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада, као и лице које у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе врши одређене дужности. По ставу судске праксе Прекршајног апелационог суда, у судском поступку посебно је важно утврдити својство одговорног лица. Наиме, у судској пракси првостепених судова присутна је тенденција да се одговорним лицем у правном лицу по аутоматизму оглашава директор, као законски заступник правног лица. Међутим, по ставу Прекршајног апелационог суда, ово поступање је погрешно и представља разлог за укидање пресуде првостепеног суда. Решењем Прекршајног апелационог суда, Прж. број 21085/17 од 30. 10. 2017. године, укинута је Пресуда Прекршајног суда у Ваљеву због тога што су разлози који су дати у вези са одлучним чињеницама, у конкретном случају о чињеници пасивне легитимације, нејасни и противречни. Наиме, по ставу овог суда, судија је, сходно својим овлашћењима, био у обавези да током поступка води рачуна о пасивној легитимацији лица против кога је поднет захтев за покретање прекршајног поступка. Решењем Прекршајног апелационог суда, Прж. бр. 17343/17 од 29. 11. 2017. године, из истог разлога укинута је пресуда првостепеног суда. У образложењу другог поменутог решења наведено је да није разјашњена правилност пасивне легитимације иако је реч о релевантној чињеници, и поред тога што је неспорно да окривљено одговорно лице обавља функцију директора правног лица и уједно је његов законски заступник, што није довољно. Дакле, по ставу Прекршајног апелационог суда, орган који суду упућује захтев за покретање прекршајног поступка или који издаје прекршајни налог (у конкретном случају комунална полиција)

пре упућивања захтева или издавања налога дужан је да од окривљеног правног лица прибави податке о одговорном лицу. Тек уколико би се окривљено правно лице оглушило о захтев органа – покретача поступка, овај орган би могао да поднесе захтев или изда налог против законског заступника окривљеног правног лица. Јасно је да је у конкретном случају управљање возилом поверено возачу, па нема говора о одговорности директора.

Такође, комунална полиција врло често као правну квалификацију прекршаја наводи „паркирање на коловозу”. Ово је противно и самој Одлуци о комуналном реду. Чланом 23. Одлуке о комуналном реду коловоз се не помиње ниједном једином речју. Чланом 23. ставом 1. тачком 2) алинејом 3 прописана је забрана паркирања на улици или другом општинском путу, а цео члан 23. посвећен је заштити површина јавне намене, међу које није убројан коловоз. Чланом 19. Одлуке о комуналном реду у површине јавне намене уврштен је коловоз, међутим, члан 23. исте одлуке не забрањује паркирање на коловозу у циљу заштите површина јавне намене (забрањује се паркирање на неким другим површинама јавне намене).

Одлука о комуналном реду не уклапа се у правни систем Републике Србије. Она је противзаконита, има драконски карактер и нејасна је. Овом одлуком противзаконито се допуњавају одредбе Закона о безбедности саобраћаја на путевима, тако да је Одлука по својој садржини у многоме супротстављена Закону. Применом ове одлуке мешају се надлежности саобраћајне полиције са надлежностима комуналне полиције. Својим драконским одредбама, уз претерану ажурност комуналних полицајаца, ова одредба код грађана изазива оправдан револт. Стиче се утисак да она није донета за добробит грађана, већ управо супротно – ради престрог кажњавања и „скривеног опорезивања” грађана Републике Србије. Често мењање ове одлуке, јер очито доносилац стално нечим није задовољан, говори у прилог њене неутемељености и немогућности уклапања у правни систем Републике Србије.

ИНФО-ПРАВНИК...

ИЗМЕЋУ ДВА БРОЈА...

У оквиру ове рубрике објављиваћемо кратка обавештења о свим битним променама у правној регулативи у периоду између изласка два броја нашег часописа.

ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ ИЗМЕЊЕНОГ ЗАКОНА О ПЛАТНИМ УСЛУГАМА – 17. 3. 2019. ГОДИНЕ

У „Службеном гласнику РС” бр. 44/2018 објављен је Закон о изменама и допунама Закона о платним услугама („Сл. гласник РС”, бр. 139/14), који је ступио на снагу 16. јуна 2018, а примењује се од 17. марта 2019. године, осим одредаба чл. 28–30, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Изменама Закона тежи се већој транспарентности накнада и упоредивости трошкова и накнада које пружаоци платних услуга наплаћују у вези са платним рачуном, а дефинише се, између осталог, и појам замене платног рачуна, односно замене једног пружаоца другим пружаоцем платних услуга. Више о свим променама које Закон доноси писали смо у септембарском броју часописа у 2018. години.

Два подзаконска акта – Одлука о почетном капиталу, капиталу и капиталном захтеву оператора платног система и Одлука о спровођењу одредаба Закона о платним услугама које се односе на давање дозволе за рад платног система и сагласности на измене и допуне правила рада платног система – објављена су у „Службеном гласнику РС” бр. 99/2018 од 18. 12. 2018, а примењују се од 17. 3. 2019. године.

ПОСЕБАН КОЛЕКТИВНИ УГОВОР ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА И ДОМОВИМА УЧЕНИКА ВАЖИ ДО 5. 2. 2022. ГОДИНЕ

Споразумом о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене

у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019. године) важење Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС”, бр. 21/15 и 16/18) продужава се до 5. марта 2022. године.

НОВИНЕ У НАЧИНУ ПРИПРЕМЕ И ДОНОШЕЊА ПРАВИЛНИКА О УНУТРАШЊЕМ УРЕЂЕЊУ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ РАДНИХ МЕСТА У МИНИСТАРСТВИМА, ПОСЕБНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА И СЛУЖБАМА ВЛАДЕ

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о начелима за унутрашње уређење и систематизацију радних места у министарствима, посебним организацијама и службама Владе („Сл. гласник РС”, бр. 2/2019 од 16. 1. 2019, ступила на снагу 24. 1. 2019) измењен је и допуњен начин припреме и доношења правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у органима.

Органи који, у складу са Уредбом о начелима за унутрашње уређење и систематизацију радних места у министарствима, посебним организацијама и службама Владе („Сл. гласник РС”, бр. 81/2007 (пречишћен текст), 69/2008, 98/2012, 87/2013 и 2/2019), правилником уређују унутрашње уређење и систематизацију радних места јесу:

- министарства,
- посебне организације,
- Генерални секретаријат Владе,
- кабинети председника и потпредседника Владе и остале службе Владе,

из скупштинске процедуре. На сајту Адвокатске коморе Србије објављен је Закључак Владе.

СПРОВОЂЕЊЕ ИЗВРШЕЊА КАДА СУ ДУЖНИЦИ ДОМОВИ ЗА ОМЛАДИНУ, ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТРИ И ЦЕНТРИ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

– допис Народне банке Србије – Сектор за принудну наплату –

Министарство финансија – Управа за трезор, у складу са чланом 2. тачка 51) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017 и 95/2018), Правилником о систему извршења буџета Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 83/2010, 53/2012, 20/2014, 88/2016 и 110/2017) и Програмом реформе јавних финансија за период 2016–2020. Министарства финансија из октобра месеца 2015. године, спроводи поступак увођења система извршења буџета за индиректне буџетске кориснике Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (домови за децу и омладину, геронтолошки центри и центри за социјални рад), чији је почетак примене

предвиђен за 1. јануар 2019. године. Сходно наведеном, Управа за трезор је свим домовима за децу и омладину, геронтолошким центрима и центрима за социјални рад утасила подрачуне и отворила евиденционе МБ и евиденциони подрачун за извршавање налога принудне наплате.

Почев од 1. 1. 2019. године принудно извршење на терет домова за децу и омладину, геронтолошких центара и центара за социјални рад врши се на исти начин као и када су извршни дужници директни корисници буџетских средстава на нивоу Републике, односно са рачуна извршења буџета Републике Србије.

Сходно наведеном, када је извршни дужник завод за кривичне санкције и установа културе, у предлогу за извршење као рачун дужника треба навести рачун број 840-1620-21 Извршење буџета Републике Србије, ПИБ број 100279223 и евиденциони матични број на основу ЈБ КЈС (јединствени број корисника јавних средстава) дужника.

У вези са наведеним доступан је списак домова за децу и омладину, геронтолошких центара и центара за социјални рад, са подацима о називу корисника и евиденционом матичном броју (колона Ј).

Извор: aks.org.rs

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Електронски часопис **Пословни саветник** налази се на интернет страници www.poslovnisavetnik.net и користи се путем корисничког имена и лозинке.

Сви чланци могу да се претражују на различите начине: по речима у називу или самом чланку, областима или ауторима, а дат је и преглед најчитанијих чланака у току месеца. Такође, на једном месту налази се и архива свих бројева од почетка објављивања. Чланци могу да се штампају и копирају.

За ипрећилају и грује информације иишиће нам на: office@ingpro.rs или нас иозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Годишњи одмор из претходне године

П: *Да ли запослена која је отишла на породично одсуство 29. 12. 2017. и на боловању била до 28. 12. 2018. године има право на сразмерни део годишње одмора за 2017. годину или јој припада неискоришћени годишњи одмор само за 2018 годину?*

О: Чланом 73. Закона о раду прописано је да запослени који није у целини или делимично искористио годишњи одмор у календарској години због одсутности са рада ради коришћења породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета, има право да тај одмор искористи до 30. јуна наредне године. После тог датума не може да се користи годишњи одмор из претходне године.

Посебна заштита од отказа уговора о раду

П: *Да ли запослену којој је престанак радног односа на одређено време и која је у року од 30 дана од дана престанка радног односа донела извештај надлежног лекара да је у моменту отказа била трудна послодавац може да упути на одговарајућу анализу у овлашћену установу коју одреди послодавац, о свом пројекту, ради утврђивања постојања трудноће?*

О: Према одредбама члана 187. Закона о раду, запосленој на одређено време која је пре истека рока на који је засновала радни однос

доставила извештај надлежног лекара да је трудна, послодавац је дужан да продужи радни однос до истека коришћења права на породично одсуство, одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета. Продужење уговора о раду на одређено време врши се анексом уговора о раду. По овом питању такође је јасан и став 3. истог члана, који прецизира да је решење о отказу уговора о раду ништаво ако је на дан доношења решења о отказу уговора о раду послодавцу било познато да је запослена трудна или ако запослени у року од 30 дана од дана престанка радног односа обавести послодавца о постојању своје трудноће и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа.

Према томе, са становишта Закона о раду довољно је да је запослена у року од 30 дана од дана престанка радног односа обавестила послодавца о постојању трудноће и да је о томе доставила одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа да је трудна, након чега јој се наставља радни однос до истека коришћења права на породично одсуство, одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета.

Сматрамо да евентуалне сумње у утврђену трудноћу послодавац конкретно може да провери на основу одредби Закона о здравственом осигурању (у даљем тексту: Закон) које се примењују и приликом провере злоупотребе боловања. У том смислу предлагемо да размотрите следећа два члана овог закона:

1) Према члану 163. Закона, послодавац може да захтева да се запослени чију је трудноћу оценио изабрани лекар, односно првостепена

йодноси доносилац решења у име йодносиоца захтева (сйав 4. йачка 4)?

О: Сагласност прибавља подносилац захтева за ослобађање од плаћања накнаде за промену намене. Општинска односно градска управа на чијој се територији налази пољопривредно земљиште у име подносиоца захтева за ослобађање од обавезе плаћања накнаде не може да поднесе захтев Министарству за давање сагласности за промену намене пољопривредног земљишта.

П: *Који йодаци о условима становања и члановима йородичног домаћинства йреба да се смайрају релеванйним (сйав 4. йачка 6)?*

О: Подаци о условима становања и члановима породичног домаћинства могу се видети у било ком акту у ком може да се види површина породичног стамбеног објекта и број чланова породичног домаћинства. На пример, у употребној дозволи или уговору о купопродаји може да се види колика је површина стамбеног објекта. Услови становања у првом реду зависе од површине објекта и броја чланова породичног домаћинства, али то не мора увек да буде случај: услови становања могу да зависе и од, рецимо, дотрајалости породичног стамбеног објекта, услед чега може да постоји потреба за реконструкцијом. Исто тако, разлог за изградњу или реконструкцију породичне стамбене зграде пољопривредног домаћинства може да постоји услед чињенице да у тој породици живи члан домаћинства са посебним потребама и сл. Дакле, то је фактичко питање, које се решава од случаја до случаја. Број чланова породичног домаћинства може да се утврди из службене евиденције МУП-а или на неки други начин. Рецимо, у Регистар пољопривредних газдинстава који

се води у Управи за аграрна плаћања уносе се подаци о носиоцу и члановима породичног пољопривредног газдинства. Извод из тог регистра може да буде доказ о члановима породичног домаћинства.

П: *Шйа се смайра доказом надлежног органа за идентификацију йарцеле (сйав 4. йачка 8)?*

О: Уколико је промена намене, односно врсте земљишта из пољопривредног у грађевинско извршена на основу закона, планског документа или одлуке надлежног органа до 15. јула 1992. године, односно до дана ступања на снагу Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 49/92), за ослобађање од обавезе плаћања накнаде за промену намене пољопривредног земљишта потребно је да подносилац захтева приложи доказ надлежног органа за идентификацији парцеле, односно доказ да је парцела на којој је изграђен објекат обухваћена планским документом или одлуком надлежног органа да је на поменутој парцели могао да се гради објекат. Ово посебно може бити важно уколико су у међувремену промењени бројеви парцела или је извршена препарцелација. Овај доказ се прибавља од надлежног органа општинске управе који је донео плански документ, односно одлуку. Податак о томе да ли је парцела на којој је изграђен објекат обухваћена тим планским документом или одлуком може да прибави и сам орган који води поступак за ослобађање од обавезе, по службеној дужности. Ако је промена намене извршена на основу Закона, довољно је позвати се на тај закон јер је орган који доноси решење о ослобађању од обавезе плаћања накнаде за промену намене пољопривредног земљишта дужан да га прибави.

Календар важења њравних акаџа

Прописи који одложено престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду

- **Закон о изменама и допунама Закона о платним услугама** („Сл. гласник РС”, број 44/2018)
 - примењује се од **17. 3. 2019. године**, осим одредаба чл. од 28. до 30. овог закона, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.
- **Одлука о почетном капиталу, капиталу и капиталном захтеву оператора платног система** („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)
 - примењује се од **17. 3. 2019. године**.
- **Одлука о спровођењу одредаба Закона о платним услугама које се односе на давање дозволе за рад платног система и сагласности на измене и допуне правила рада платног система** („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)
 - примењује се од **17. 3. 2019. године**.
- **Одлука о изменама и допуни Одлуке о извештавању банака** („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019)
 - примењује се од **31. 3. 2019. године**.
- **Одлука о измени Одлуке о извештавању о адекватности капитала банке** („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019)
 - примењује се од **31. 3. 2019. године**.
- **Правилник о измени Правилника о начину паковања, декларисања и обележавања мирног вина, неких специјалних вина и других производа у производњи и промету** („Сл. гласник РС”, бр. 24/2017 од 17. 3. 2017)
 - одредбе члана 8. став 5. и члана 30. став 6. овог правилника примењују се до **31. 3. 2019. године**.
- **Посебан колективни уговор за државне органе** („Сл. гласник РС”, бр. 25/2015, 50/2015, 20/2018 и 34/2018)
 - важи до **21. 3. 2019. године**.
- **Закон о изменама и допунама Закона о играма на срећу** („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018. године)
 - примењује се од **1. 3. 2019. године**.
- **Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији** („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018. године)
 - примењује се од **1. 3. 2019. године**.
- **Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о кинематографској копродукцији (ревидирана)** („Сл. гласник РС – Међународни уговори”, бр. 12/2018 од 27. 9. 2018. године)
 - Конвенција ступа на снагу **1. 3. 2019. године**.
- **Закон о накнадама за коришћење јавних добара** („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018. године)
 - одредбе чл. 134–139. примењују се од **1. 3. 2019. године**.

Прејлед њројиса...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Уредба о одређивању компетенција за рад државних службеника („Сл. гласник РС”, бр. 4/2019 од 25. 1. 2019)
- Уредба о измени Уредбе о разврставању радних места и мерилима за опис радних места државних службеника („Сл. гласник РС”, бр. 4/2019 од 25. 1. 2019)
- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Сл. гласник РС”, бр. 7/2019 од 6. 2. 2019)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о ближој садржини података и начину вођења евиденција у области запошљавања („Сл. гласник РС”, бр. 7/2019 од 6. 2. 2019)
- Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о корективном коефицијенту, највишем процентуалном увећању основне плате, критеријумима и мерилима за део плате који се остварује по основу радног учинка, као и начину обрачуна плате запослених у здравственим установама („Сл. гласник РС”, бр. 10/2019 од 15. 2. 2019)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о програму, начину и висини трошкова полагања стручног испита за обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица („Сл. гласник РС”, бр. 11/2019 од 20. 2. 2019)

ДРЖАВНА УПРАВА

- Правилник о изменама и допунама Правилника о униформи, ознакама, наоружању, специјалним возилима и другој опреми у Служби за обезбеђење у Управи за извршење кривичних санкција („Сл. гласник РС”, бр. 7/2019 од 6. 2. 2019)
- Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)
- Уредба о допуни Уредбе о утврђивању Државног програма обнове инфраструктуре која је у надлежности јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)
- Уредба о допуни Уредбе о утврђивању Државног програма обнове јавних објеката у јавној својини у

секторима образовања, здравства и социјалне заштите („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)

- Уредба о допуни Уредбе о Канцеларији за информационе технологије и електронску управу („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)
- Уредба о методологији за израду средњорочних планова („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)
- Правилник о начину утврђивања одговорности, висине и накнаде штете у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 9/2019 од 13. 2. 2019)
- Правилник о посебним елементима процене ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области спорта („Сл. гласник РС”, бр. 9/2019 од 13. 2. 2019)
- Уредба о управљању програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру компоненте I Инструмента претприступне помоћи (ИПА) – Помоћ у транзицији и изградња институција за период 2007–2013. године („Сл. гласник РС”, бр. 10/2019 од 15. 2. 2019)
- Уредба о управљању програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014–2020. године („Сл. гласник РС”, бр. 10/2019 од 15. 2. 2019)
- Уредба о изгледу, форми и садржини службене значке и службене легитимације („Сл. гласник РС”, бр. 10/2019 од 15. 2. 2019)
- Правилник о допуни Правилника о цени обрасца и трошковима техничке израде личне карте („Сл. гласник РС”, бр. 4/2019 од 25. 1. 2019)
- Правилник о престанку важења Правилника о легитимацији радника на одређеним дужностима у Министарству унутрашњих послова („Сл. гласник РС”, бр. 11/2019 од 20. 2. 2019)

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

- Уредба о праву на месечно новчано примање за време незапослености ратних војних инвалида од V до X групе из оружаних акција после 17. августа 1990. године („Сл. гласник РС”, бр. 8/2019 од 8. 2. 2019)

ОБРАЗОВАЊЕ

- Закон о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању и образовању („Сл. гласник РС”, бр. 10/2019 од 15. 2. 2019)

ИНГ-ПРО ДОО ОРГАНИЗУЈЕ САВЕТОВАЊЕ на тему

**Комплетно упознавање са Законом о управном поступку,
уз примере добре и лоше праксе приликом примене Закона,
у четвртак, 21. 3. 2019. године, од 10.00 до 16.00 часова,
у Београду, хотел „Палас“, Топличин венац 23.**

Циљ саветовања:

Упознавање службених лица која раде у државним органима, органима локалне самоуправе и носиоцима јавноправних овлашћења, а решавају у управним стварима, као и адвоката и других правника који се сусрећу у пракси са Законом о општем управном поступку, са свим новинама које се односе на наведени закон.

Посебно је значајно упознавање са институтима које ранији закони нису познавали, услед чега не постоји управна пракса, што захтева рафинирано разумевање правне природе и домаћаја тих института. Значајан је, такође, и положај и одговорност службених лица која воде управни поступак и одлучују у управним стварима по одредбама новог Закона о општем управном поступку.

Програм:

- Предмет и циљ новог Закона о општем управном поступку;
- Однос општег управног поступка и посебних управних поступака;
- Посебни управни поступци који се примењују у органима локалне самоуправе, јавним предузећима и другим носиоцима јавне власти (инспекцијски надзор, порески поступак и пореска администрација, експропријација, комасација, арондација и др.);
- Појам и примери управне ствари (са примерима из праксе);
- Управне ствари које се решавају у органима локалне самоуправе;
- Начела управног поступка и њихов значај;
- Појам и врсте управних аката, посебно нових врста управних аката у нашем праву: гарантни акт и управни уговор;
- Основна правила управног поступка;
- Појам и врсте учесника у управном поступку;
- Овлашћено службено лице: ко може бити, под којим условима и са каквим овлашћењима;

- Странка у управном поступку и њено заступање;
- Општење органа и странака, појам и врсте;
- Значај обавештавања у управном поступку и врсте обавештавања;
- Трошкови управног поступка и обавеза њиховог сношења;
- Покретање првостепеног управног поступка и диспонирање захтевом којим се поступак покреће;
- Прекид и обустављање поступка: појам и правне последице;
- Ток поступка до доношења решења;
- Решење и закључак: када се доносе и у чему се разликују;
- Правна средства у управном поступку, појам и врсте;
- Редовна правна средства у управном поступку;
- Појам приговора и у којим се ситуацијама подноси;
- Жалба: против којих аката се изјављује, жалбени разлози, садржина жалбе и поступање првостепеног и другостепеног органа по жалби;
- Ванредна правна средства у управном поступку (посебни случајеви уклањања и мењања решења);
- Извршење решења: појам, врсте и поступак извршења решења;
- Најчешћи проблеми са којима се сусрећу органи који воде првостепени управни поступак – примери из праксе;
- Најчешће грешке због којих другостепени органи поништавају првостепена решења – примери из праксе.

Предавач:

– **Саша Кулић**, дипл. правник, с вишегодишњим искуством у области управног права

Цена:

Котизација износи 6.900 динара (+ 20% ПДВ-а) и обухвата:

- предавање,
- освежење у паузама (лагани оброк, кафа, сокови).

Корисници Инг-Про издања остварују попуст од 10%.

Претплатници на штампано издање часописа „Прописи у пракси – Lege Artis“ имају право да, уз ваучер, бесплатно присуствују семинару.

Напомена: Један ваучер важи за једног учесника.

За сва обавештења позовите нас на: 011/2836-817, 011/2836-820, 2836-821, 2836-822,
путем факса: 011/2836-474 или нам пишите на мејл: savetovanje@ingpro.rs.

ING-PRO

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед